

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 1071

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 9 noiembrie 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 330 din 20 mai 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 lit. b) și c) și ale art. 9 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, ale art. 1, ale art. 5 alin. (1) și ale art. 10 alin. (1) din Legea contabilității nr. 82/1991, precum și ale art. 172 alin. (7) din Codul de procedură penală	2–7
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.925. — Ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor privind aprobarea Planului de management al sitului Natura 2000 ROSCI0130 Oituz—Ojdula	8
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 56 din 13 septembrie 2021 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	9–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 330**

din 20 mai 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 lit. b) și c) și ale art. 9 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, ale art. 1, ale art. 5 alin. (1) și ale art. 10 alin. (1) din Legea contabilității nr. 82/1991, precum și ale art. 172 alin. (7) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia-Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Oana-Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Maria-Eleonora Centea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, ale art. 1, art. 5 și ale art. 10 din Legea contabilității nr. 82/1991, precum și ale art. 172 alin. (7) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Dan Constantin în Dosarul nr. 1.625/98/2015 (92/2018) al Curții de Apel București — Secția I penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 761D/2018.

2. La apelul nominal răspunde, pentru autorul excepției, avocatul Cristian Șapera, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Pentru partea Societatea Spartacus — S.R.L., răspunde consilierul juridic Eva Gal, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul avocatului autorului excepției, care pune concluzii de admitere a acesteia. Arată astfel că dispozițiile de lege criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5), ale art. 16 și ale art. 53, precum și ale art. 20, raportat la prevederile art. 6 și ale art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pentru argumentele susținute cu ocazia ridicării excepției. În acest sens, invocă și considerentele Deciziei nr. 51 din 16 februarie 2016, prin care Curtea a constatat că sintagma „ori de alte organe specializate ale statului” din cuprinsul dispozițiilor art. 142 alin. (1) din Codul de procedură penală este neconstituțională. Totodată, solicită Curții ca, în caz de admitere a excepției, în temeiul dispozițiilor art. 31 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, să extindă controlul de constituționalitate asupra prevederilor art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală, de care nu pot fi dissociate dispozițiile art. 172 alin. (7) din Cod.

4. Consilierul juridic al părții prezente solicită, de asemenea, admiterea excepției de neconstituționalitate.

5. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 172 alin. (7) din Codul de procedură penală, invocând, în acest sens, jurisprudența în materie a Curții Constituționale, și anume Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016. De asemenea, consideră că sintagmele criticate de autorul excepției se interpretează în acord cu legislația fiscală și cu prevederile art. 56 din Constituție care vizează contribuțiile

financiare, sintagmele respective fiind clare și previzibile, astfel că respectă cerințele privind calitatea legii. Totodată, arată că dispozițiile art. 9 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 241/2005 nu sunt aplicabile în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar referitor la prevederile art. 9 alin. (1) lit. c) din același act normativ nu sunt formulate critici distincte, excepția fiind inadmisibilă cu privire la aceste texte de lege.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

6. Prin Încheierea din 26 aprilie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 1.625/98/2015 (92/2018), îndreptată prin Încheierea din 24 mai 2018, **Curtea de Apel București — Secția I penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, ale art. 1, art. 5 și ale art. 10 din Legea contabilității nr. 82/1991, precum și ale art. 172 alin. (7) din Codul de procedură penală.** Excepția a fost ridicată de Dan Constantin cu ocazia soluționării unei cauze penale privind trimiterea în judecată a inculpaților pentru săvârșirea, printre altele, a unor infracțiuni de evaziune fiscală.

7. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul acesteia susține, în esență, că dispozițiile de lege criticate încalcă principiul legalității, egalitatea în drepturi, condițiile restrângerii exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, dreptul la un proces echitabil și legalitatea incriminării și a pedepsei. Apreciază că textele de lege menționate contravin și prevederilor art. 1 referitor la legalitatea incriminării din Codul penal și ale art. 5 privind aflarea adevărului din Codul de procedură penală. Astfel, consideră că dispozițiile art. 9 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 241/2005 sunt redactate în mod defectuos, fiind lipsite de claritate și previzibilitate, ceea ce poate duce la abuzuri în practica organelor judiciare și la discriminarea persoanelor acuzate de săvârșirea de infracțiuni de evaziune fiscală. Totodată, consideră că termenul „persoane” din cuprinsul dispozițiilor art. 10 alin. (1) din Legea nr. 82/1991 nu este clar și previzibil, întrucât legiuitorul nu indică sfera persoanelor la care se face referire, dacă acestea sunt persoane fizice sau juridice, de drept public sau de drept privat. Arată că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, o noțiune legală poate avea un conținut și înțeles autonom diferit de la o lege la alta, cu condiția ca legea care utilizează termenul respectiv să îl și definească (Decizia nr. 390 din 2 iulie 2014). Susține că „legiuitorul trebuie să indice în mod clar și neechivoc obiectul material al infracțiunii în chiar textul incriminator sau acesta să poată fi identificat cu ușurință prin trimiterea la un act normativ cu care se află în conexiune”. Mai arată că legiuitorului îi este interzis să prevadă infracțiuni într-o manieră care să consacre o disproporție vădită între valoarea socială ocrotită și cea care trebuie limitată, întrucât protecția penală astfel reglementată nu respectă un raport just de proporționalitate între severitatea măsurii ce poate fi luată și interesul individual. De asemenea,

susține că sintagma „specialiști care funcționează în cadrul organelor judiciare” din cuprinsul dispozițiilor art. 172 alin. (7) din Codul de procedură penală este lipsită de claritate, precizie și previzibilitate, „nepermițând subiecților să înțeleagă care sunt aceste organe abilitate să realizeze măsuri cu un grad ridicat de intruziune în viața privată a persoanelor”. În acest sens, arată că organele judiciare dispun și de specialiști care sunt detașați din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, aceasta având calitatea de parte civilă în cauzele penale privind infracțiunile de evaziune fiscală, ceea ce duce la încălcarea principiului contradictorialității.

8. Curtea de Apel București — Secția I penală apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, arată că, din punctul de vedere al clarității și previzibilității, dispozițiile de lege criticate sunt constituționale. Astfel, Curtea Constituțională a reținut în jurisprudența sa (Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, Decizia nr. 743 din 2 iunie 2011, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012 și Decizia nr. 447 din 29 octombrie 2013) că, în materia clarității și previzibilității legii, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat în mod constant în sensul că o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane — care, la nevoie, poate apela la consultanța de specialitate — să își corecteze conduita (Hotărârea din 29 martie 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 55). Totodată, instanța de contencios al drepturilor omului a statuat că previzibilitatea consecințelor ce decurg dintr-un act normativ determinat nu poate avea un caracter absolut, întrucât ar da naștere la o rigiditate excesivă a reglementării (Hotărârea din 20 mai 1999, pronunțată în Cauza *Rekvenyi împotriva Ungariei*, paragraful 34). De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că însemnătatea noțiunii de previzibilitate depinde în mare măsură de contextul normei juridice, de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și calitatea destinatarilor săi (Hotărârea din 28 martie 1990, pronunțată în Cauza *Groppera Radio AG și alții împotriva Elveției*, paragraful 68, și Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragraful 35). Previzibilitatea legii nu exclude posibilitatea ca persoana interesată să fie nevoită să recurgă la o bună consiliere pentru a evalua, la un nivel rezonabil în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea decurge dintr-o anumită acțiune. Totodată, s-a mai reținut că, din cauza principiului generalității legilor, conținutul acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile-tip de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Or, este atributul instanțelor de judecată, tocmai pentru a îndepărta îndoielile ce ar putea exista în privința interpretării normelor, ținând cont de evoluția practicii, să hotărască dacă, din situația de fapt ce rezultă în urma administrării probatoriului, inculpatul trimis în judecată este cel care în mod concret a efectuat activitățile sancționate de norma de incriminare a evaziunii fiscale, subiectul activ putând fi atât administratorul de drept, cât și administratorul de fapt sau cel care se ocupă de contabilitatea societății. În ceea ce privește dispozițiile art. 172 alin. (7) din Codul de procedură penală, arată că, prin Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra unei critici similare vizând dispozițiile art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală, iar argumentele pentru care a respins, ca neîntemeiată, acea excepție sunt valabile și în cauza de față.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, susținerile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, potrivit încheierii de sesizare îndreptate, dispozițiile art. 9 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 27 iulie 2005, prevederile art. 1, art. 5 și ale art. 10 din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 454 din 18 iunie 2008, precum și dispozițiile art. 172 alin. (7) din Codul de procedură penală. Din notele scrise ale autorului excepției, depuse în motivarea criticii, reiese însă că aceasta privește, în realitate, dispozițiile art. 2 lit. b) și e) și ale art. 9 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 241/2005, ale art. 1, ale art. 5 alin. (1) și ale art. 10 alin. (1) din Legea nr. 82/1991, precum și ale art. 172 alin. (7) din Codul de procedură penală. Prin urmare, Curtea se va pronunța asupra acestor texte de lege. Dispozițiile art. 1 alin. (1)—(4) și (6), ale art. 5 alin. (1) și ale art. 10 alin. (1) din Legea nr. 82/1991 au fost modificate prin art. I pct. 1, 6 și 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2011 pentru modificarea și completarea Legii contabilității nr. 82/1991 și pentru modificarea altor acte normative incidente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 285 din 22 aprilie 2011, iar art. 1 alin. (5) din Legea nr. 82/1991 a fost modificat prin art. I pct. 1 din Legea nr. 121/2015 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2014 pentru modificarea și completarea Legii contabilității nr. 82/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 382 din 2 iunie 2015. Ulterior sesizării Curții, dispozițiile art. 1 alin. (3) din Legea nr. 82/1991 au fost modificate prin prevederile art. II pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal și a Legii contabilității nr. 82/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 197 din 26 februarie 2021. Având în vedere însă că în cauză au fost aplicabile dispozițiile art. 1 alin. (3) din Legea nr. 82/1991 în forma în vigoare la data sesizării Curții, aceasta se va pronunța asupra acestui text de lege în redactarea anterioară modificării aduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2021. Dispozițiile art. 172 alin. (7) din Codul de procedură penală au fost modificate prin prevederile art. 102 pct. 116 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013. La momentul ridicării excepției de neconstituționalitate, dispozițiile de lege criticate aveau următorul cuprins:

— Art. 2 lit. b) și e) din Legea nr. 241/2005: „*În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos se definesc după cum urmează:*

[...] b) *contribuabil* — orice persoană fizică ori juridică sau orice altă entitate fără personalitate juridică care datorează impozite, taxe, contribuții și alte sume bugetului general consolidat;

[...] e) *obligații fiscale — obligațiile prevăzute de Codul fiscal și de Codul de procedură fiscală;*”;

— Art. 9 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 241/2005: „(1) *Constituie infracțiuni de evaziune fiscală și se pedepsesc cu închisoare de la 2 ani la 8 ani și interzicerea unor drepturi următoarele fapte săvârșite în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale:*

[...] b) *omisiunea, în tot sau în parte, a evidențierii, în actele contabile ori în alte documente legale, a operațiunilor comerciale efectuate sau a veniturilor realizate;*

c) *evidențierea, în actele contabile sau în alte documente legale, a cheltuielilor care nu au la bază operațiuni reale ori evidențierea altor operațiuni fictive;*”;

— Art. 1 din Legea nr. 82/1991: „(1) *Societățile comerciale, societățile/companiile naționale, regiile autonome, institutele naționale de cercetare-dezvoltare, societățile cooperatiste și celelalte persoane juridice au obligația să organizeze și să conducă contabilitatea financiară, potrivit prezentei legi.*

(2) *Instituțiile publice, asociațiile și celelalte persoane juridice cu și fără scop patrimonial au obligația să organizeze și să conducă contabilitatea financiară.*

(3) *Subunitățile fără personalitate juridică, cu sediul în străinătate, care aparțin persoanelor prevăzute la alin. (1) și (2), cu sediul în România, precum și subunitățile fără personalitate juridică din România care aparțin unor persoane juridice cu sediul în străinătate au obligația să organizeze și să conducă contabilitatea proprie, potrivit prezentei legi.*

(4) *Organismele de plasament colectiv care nu sunt constituite prin act constitutiv, astfel cum sunt prevăzute în legislația pieței de capital, fondurile de pensii facultative, fondurile de pensii administrate privat și alte entități organizate pe baza Codului civil au obligația să organizeze și să conducă contabilitatea financiară.*

(5) *Persoanele fizice care desfășoară activități producătoare de venit, definite de Codul fiscal, și ale căror venituri sunt determinate în sistem real au obligația să conducă evidența contabilă pe baza regulilor contabilității în partidă simplă sau, la opțiunea acestora, pe baza regulilor contabilității în partidă dublă, potrivit reglementărilor contabile emise în acest sens, cu excepția situației în care în legislația fiscală se prevede altfel.*

(6) *Persoanele prevăzute la alin. (1)—(4) organizează și conduc, după caz, și contabilitatea de gestiune, potrivit reglementărilor elaborate în acest sens.*”;

— Art. 5 alin. (1) din Legea nr. 82/1991: „(1) *Persoanele prevăzute la art. 1 alin. (1)—(4) au obligația să conducă contabilitatea în partidă dublă și să întocmească situații financiare anuale, potrivit reglementărilor contabile aplicabile. Subunitățile deschise în România de societăți rezidente în state aparținând Spațiului Economic European au obligația să organizeze și să conducă contabilitatea proprie, potrivit prezentei legi, fără a întocmi situații financiare anuale pentru propria activitate.*”;

— Art. 10 alin. (1) din Legea nr. 82/1991: „(1) *Răspunderea pentru organizarea și conducerea contabilității la persoanele prevăzute la art. 1 alin. (1)—(4) revine administratorului, ordonatorului de credite sau altei persoane care are obligația gestionării entității respective.*”;

— Art. 172 alin. (7) din Codul de procedură penală: „(7) *În domeniile strict specializate, dacă pentru înțelegerea probelor sunt necesare anumite cunoștințe specifice sau alte asemenea cunoștințe, instanța ori organul de urmărire penală poate solicita opinia unor specialiști care funcționează în cadrul organelor judiciare sau în afara acestora. Dispozițiile relative la audierea martorului sunt aplicabile în mod corespunzător.*”

13. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) privind principiul legalității, ale

art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, ale art. 53 cu privire la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, precum și ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, raportat la prevederile art. 6 referitor la dreptul la un proces echitabil și ale art. 7 privind legalitatea incriminării și a pedepsei din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată, în ceea ce privește dispozițiile art. 2 lit. b) și e) și ale art. 9 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 241/2005, precum și ale art. 1, ale art. 5 alin. (1) și ale art. 10 alin. (1) din Legea nr. 82/1991, că acestea au mai făcut obiectul unei excepții de neconstituționalitate formulate în mod identic. Astfel, prin Decizia nr. 171 din 26 mai 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 705 din 6 august 2020, Curtea a respins excepția de neconstituționalitate, ca inadmisibilă, cu privire la dispozițiile art. 2 lit. b) și e) din Legea nr. 241/2005, precum și ale art. 1 și ale art. 5 alin. (1) din Legea nr. 82/1991 și, respectiv, ca neîntemeiată, referitor la dispozițiile art. 9 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 241/2005, precum și ale art. 10 alin. (1) din Legea nr. 82/1991.

15. Referitor la dispozițiile art. 2 lit. b) și e) din Legea nr. 241/2005, precum și ale art. 1 și ale art. 5 alin. (1) din Legea nr. 82/1991, Curtea a observat, prin Decizia nr. 171 din 26 mai 2020, mai sus citată, paragrafele 26 și 29, că, deși autorul excepției invocă în mod formal prevederile art. 1 alin. (5), ale art. 16 și ale art. 53 din Constituție, precum și prevederile art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în realitate acesta nu motivează pretinsa contrariedade dintre dispozițiile de lege criticate și prevederile constituționale și convenționale invocate. Sub acest aspect, prin Decizia nr. 1.313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012, Curtea a statuat că orice excepție de neconstituționalitate trebuie să aibă o anumită structură inerentă și intrinsecă ce va cuprinde trei elemente, și anume textul contestat din punctul de vedere al constituționalității, textul de referință pretins încălcat, precum și motivarea de către autorul excepției a relației de contrariedade existente între cele două texte, cu alte cuvinte, motivarea neconstituționalității textului criticat. În condițiile în care primele două elemente pot fi determinate absolut, al treilea element comportă un anumit grad de relativitate determinat tocmai de caracterul său subiectiv. Astfel, motivarea în sine a excepției, ca element al acesteia, nu este neapărat un criteriu material sau cantitativ, ci, dimpotrivă, ea rezultă din dinamica primelor elemente. Prin urmare, materialitatea motivării excepției nu este o condiție *sine qua non* a existenței acesteia. De aceea, Curtea a constatat că în situația în care textul de referință invocat este suficient de precis și clar, astfel încât instanța constituțională să poată reține în mod rezonabil existența unei minime critici de neconstituționalitate, ea este obligată să analizeze pe fond excepția de neconstituționalitate și să considere, deci, că autorul acesteia a respectat și a cuprins în excepția ridicată cele trei elemente menționate. Or, în cauză, indicarea temeiurilor constituționale nu este suficientă pentru determinarea, în mod rezonabil, a criticilor vizate de autor. În același sens a statuat Curtea și prin Decizia nr. 785 din 16 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 646 din 9 septembrie 2011, prin care a stabilit că simpla enumerare a unor dispoziții constituționale sau convenționale nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate. Având în vedere caracterul general al textelor constituționale și convenționale invocate, precum și lipsa explicitării pretinsei relații de contrariedade a dispozițiilor de lege criticate față de acestea, Curtea a constatat că nu se poate identifica în mod rezonabil nicio critică de neconstituționalitate, astfel încât excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 lit. b) și e) din Legea

nr. 241/2005, precum și ale art. 1 și ale art. 5 alin. (1) din Legea nr. 82/1991 este inadmisibilă.

16. Cu privire la dispozițiile art. 9 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 241/2005, precum și ale art. 10 alin. (1) din Legea nr. 82/1991, prin Decizia nr. 171 din 26 mai 2020, mai sus menționată, paragrafele 16—19, Curtea a reținut că prevederile art. 23 alin. (12) din Constituție impun garanția reglementării prin lege a incriminării faptelor și stabilirea sancțiunii corespunzătoare și, în mod implicit, obligația în sarcina legiuitorului de a adopta legi cu respectarea cerințelor de calitate a acestora, care se circumscriu principiului legalității prevăzut la art. 1 alin. (5) din Constituție. Având în vedere jurisprudența proprie și cea a Curții Europene a Drepturilor Omului, Curtea Constituțională a reținut că o lege îndeplinește condițiile calitative impuse atât de Constituție, cât și de Convenție numai dacă norma este enunțată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de aceasta, astfel încât, apelând la nevoie la consiliere de specialitate în materie, el să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă și să își corecteze conduita. Totodată, Curtea, având în vedere principiul generalității legilor, a reținut că poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu trebuie să afecteze însă previzibilitatea legii.

17. Curtea a analizat claritatea și previzibilitatea termenilor/sintagmelor conținute/de conținute de dispozițiile art. 9 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 241/2005 și a constatat că, în ceea ce privește sintagma „în actele contabile ori în alte documente legale”, formulările speciale ce se regăsesc în materia contabilității și fiscalității impun contribuabililor obligații punctuale în ceea ce privește înregistrarea operațiunilor comerciale și a veniturilor obținute. Curtea a reținut că, de principiu, contribuabilul este obligat să își înregistreze toate aceste operațiuni în evidențele sale contabile, iar unele dintre acestea și în alte documente legale. De exemplu, vânzările, ca de altfel și cumpărările, se înregistrează atât în contabilitatea societății în ordine cronologică, potrivit prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991, cât și în decontul de T.V.A., document special pentru stabilirea, calcularea și virarea sumelor datorate de contribuabil bugetului de stat și invers. Totodată, s-a constatat că aceste operațiuni se înregistrează atât în jurnalul de vânzări, cât și în jurnalul de cumpărări. Astfel, omisiunea evidențierii operațiunilor comerciale poate consta fie în neîntocmirea documentelor justificative pentru venitul realizat, fie în neînscriserea documentelor justificative întocmite în celelalte documente contabile sau în alte documente legale, fie în înregistrarea unor venituri mai mici decât cele realizate în realitate. S-a reținut, totodată, că necalcularea, neînregistrarea și neraportarea acestor operațiuni determină, în final, pagube la bugetul de stat prin neînregistrarea veniturilor încasate și neplata obligațiilor fiscale aferente acestora.

18. De asemenea, referitor la sintagma „operațiune comercială” din cuprinsul art. 9 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 241/2005, Curtea a reținut că, prin Decizia nr. 634 din 17 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 100 din 1 februarie 2018, a constatat că, potrivit art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2011 pentru reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 696 din 30 septembrie 2011, la data intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009, republicată, sintagma „contract comercial” sau „contracte comerciale” se înlocuiește cu sintagma „contract civil” sau, după caz, „contracte civile”, iar sintagma „contracte sau acte de comerț”, cu termenul „contracte”. Prin urmare, de la data intrării în vigoare a

dispozițiilor legale anterior menționate, prin „operațiuni comerciale efectuate” se înțelege acele operațiuni civile ce presupun înregistrarea în contabilitate a fluxurilor financiare de venituri și cheltuieli aferente, în vederea stabilirii obligațiilor fiscale ale titularului.

19. Referitor la sintagma „venituri realizate”, Curtea a reținut că aceasta este clară și previzibilă, din interpretarea prevederilor Codului fiscal, justițiabilul putând avea o reprezentare clară a ceea ce înseamnă sintagma „venituri realizate din orice sursă”. Având în vedere aceste aspecte, Curtea a apreciat că dispozițiile criticate sunt clar definite de lege, întrunind condițiile de claritate, precizie, previzibilitate și accesibilitate circumscrie principiului legalității consacrat de prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, indivizii putându-și da seama din conținutul dispozițiilor legale incidente care sunt actele sau omisiunile care angajează răspunderea penală a acestora.

20. În același sens sunt și Decizia nr. 435 din 22 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 824 din 18 octombrie 2017, Decizia nr. 259 din 5 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 629 din 17 august 2016, Decizia nr. 199 din 7 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 483 din 29 iunie 2016, Decizia nr. 785 din 17 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 79 din 3 februarie 2016, și Decizia nr. 672 din 29 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 48 din 23 ianuarie 2020.

21. În continuare, prin Decizia nr. 171 din 26 mai 2020, mai sus citată, paragrafele 23—25, Curtea a constatat că fiind neîntemeiată și critica potrivit căreia termenul „persoane” din dispozițiile art. 10 alin. (1) din Legea nr. 82/1991 nu este clar și previzibil, întrucât legiuitorul nu indică sfera persoanelor la care se face referire, dacă acestea sunt persoane fizice sau juridice, de drept public sau de drept privat. Curtea a reținut că se poate observa, din chiar textul articolului criticat, că acesta vizează persoanele prevăzute de dispozițiile art. 1 alin. (1)—(4) din Legea nr. 82/1991, adică societățile comerciale, societățile/companiile naționale, regiile autonome, institutele naționale de cercetare-dezvoltare, societățile cooperatiste și celelalte persoane juridice, instituțiile publice, asociațiile și celelalte persoane juridice cu și fără scop patrimonial, subunitățile fără personalitate juridică, cu sediul în străinătate, care aparțin persoanelor prevăzute anterior, cu sediul în România, precum și subunitățile fără personalitate juridică din România care aparțin unor persoane juridice cu sediul în străinătate, organismele de plasament colectiv care nu sunt constituite prin act constitutiv, astfel cum sunt prevăzute în legislația pieței de capital, fondurile de pensii facultative, fondurile de pensii administrate privat și alte entități organizate pe baza Codului civil. Având în vedere aceste aspecte, Curtea a constatat că dispozițiile criticate sunt clar definite de lege, întrunind condițiile de claritate, precizie, previzibilitate și accesibilitate circumscrie principiului legalității consacrat de prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, indivizii putându-și da seama din conținutul dispozițiilor de lege incidente care sunt actele sau omisiunile care angajează răspunderea penală a acestora.

22. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 241/2005, precum și ale art. 10 alin. (1) din Legea nr. 82/1991, pronunțată de Curte prin deciziile mai sus menționate, precum și considerentele care au fundamentat această soluție își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză, inclusiv în ceea ce privește dispozițiile art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 cu privire la care nu au fost formulate critici distincte.

23. În ceea ce privește critica formulată de autorul excepției referitor la sintagma „specialiști care funcționează în cadrul

organelor judiciare” din cuprinsul dispozițiilor art. 172 alin. (7) din Codul de procedură penală, prin Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 23 februarie 2017, Curtea a respins, ca neîntemeiată, o critică similară care viza sintagma „specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare” din cuprinsul dispozițiilor art. 172 alin. (10) din același cod, prin raportare la prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție și ale art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

24. Prin decizia mai sus menționată, paragrafele 18—22, Curtea a invocat cadrul legal în vigoare la momentul ridicării excepției de neconstituționalitate, și anume dispozițiile art. 3 alin. (3) și (4) și ale art. 4 alin. (10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 29 iunie 2013, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 144/2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 777 din 24 octombrie 2014) — abrogate prin prevederile art. 1 pct. 1 și 3 din Legea nr. 199/2019 privind unele măsuri referitoare la inspectorii antifraudă din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală — Direcția de combatere a fraudelor (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 903 din 8 noiembrie 2019). Astfel, Curtea a reținut că, potrivit dispozițiilor art. 3 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013, inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudelor erau detașați în cadrul parchetelor, în condițiile legii, pe posturi de specialiști, în vederea acordării de suport tehnic de specialitate procurorului în efectuarea urmăririi penale în cauzele având ca obiect infracțiuni economico-financiare, în scopul efectuării cu celeritate și în mod temeinic a activităților de descoperire și de urmărire a infracțiunilor economico-financiare, pentru clarificarea unor aspecte tehnice în activitatea de urmărire penală. În exercitarea atribuțiilor de serviciu, inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudelor efectuau, din dispoziția procurorului, constatări tehnico-științifice, care constituie mijloace de probă, în condițiile legii, investigații financiare în vederea indisponibilizării de bunuri, orice alte verificări în materie fiscală dispuse de procuror [art. 3 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013]. Inspectorii antifraudă detașați în cadrul parchetelor își desfășurau activitatea sub autoritatea exclusivă a conducătorului parchetului în cadrul căruia funcționează [art. 4 alin. (10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013].

25. De asemenea, Curtea a reținut că, prin Decizia nr. 190 din 3 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 385 din 23 mai 2014, a realizat un control de constituționalitate cu privire la dispozițiile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 244 din 11 aprilie 2002, aprobată cu modificări prin Legea nr. 503/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 523 din 18 iulie 2002, cu modificările și completările ulterioare), respingând, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate. Dispozițiile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 stabileau că: „(1) În cadrul Direcției Naționale Anticorupție sunt numiți, prin ordin al procurorului șef al acestei direcții, cu avizul ministerelor de resort, specialiști cu înaltă calificare în domeniul economic, financiar, bancar, vamal, informatic, precum și în alte domenii, pentru clarificarea unor aspecte tehnice în activitatea de urmărire penală. (2) Specialiștii prevăzuți la alin. (1) au calitatea de funcționar public și își desfășoară activitatea sub directa conducere, supraveghere și control nemijlocit al procurorilor din

Direcția Națională Anticorupție. Specialiștii au drepturile și obligațiile prevăzute de lege pentru funcționarii publici, cu excepțiile menționate în prezenta ordonanță de urgență. De asemenea, specialiștii beneficiază, în mod corespunzător, de drepturile prevăzute la art. 26 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 177/2002 privind salarizarea și alte drepturi ale magistraților, cu modificările și completările ulterioare. (3) Constatarea tehnico-științifică efectuată din dispoziția scrisă a procurorului de specialiștii prevăzuți la alin. (1) constituie mijloc de probă, în condițiile legii. (4) Constatările tehnico-științifice și expertizele pot fi efectuate și de alți specialiști sau experți din instituții publice sau private române sau străine, organizate potrivit legii, precum și de specialiști sau experți individuali autorizați sau recunoscuți, potrivit legii.” Examinând acest text de lege, Curtea a constatat că dispozițiile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 întrunesc exigențele impuse de un proces echitabil, inclusiv cea referitoare la necesitatea respectării principiului egalității armelor de care părțile pot dispune în cadrul unei proceduri judiciare. Astfel, în acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Curtea a reținut că partea interesată are posibilitatea ca, odată cu prezentarea materialului de urmărire penală, în condițiile art. 250—254 din Codul de procedură penală (din 1968), să ia cunoștință de existența constatării tehnico-științifice ca mijloc de probă efectuat de specialiștii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție. Subsecvent, partea interesată poate să formuleze obiecțiuni la raportul de constatare sau poate să conteste acest mijloc de probă în fața instanței de judecată, în condiții de contradictorialitate. De asemenea, Curtea a observat că, în procesul deliberării, judecătorul verifică și evaluează materialul probator și își fundamentează soluția pe întregul probatoriu administrat în cauză, prin coroborarea și aprecierea probelor, iar nu prin raportarea exclusivă la constatările tehnico-științifice întocmite de specialiștii prevăzuți de textele de lege criticate, astfel că informațiile conținute în constatările tehnico-științifice nu pot crea în mod concret riscul unui abuz de procedură. Cu privire la statutul specialiștilor din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, Curtea a mai reținut că faptul că aceștia își desfășoară activitatea sub directa conducere, supraveghere și sub controlul nemijlocit al procurorilor nu echivalează cu lipsa de obiectivitate sau de imparțialitate a acestora. Pe de altă parte, soluția legislativă este firească, de vreme ce procurorul supraveghează întreaga urmărire penală (Decizia nr. 133 din 7 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 12 aprilie 2013, și Decizia nr. 242 din 21 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 415 din 9 iulie 2013).

26. Curtea a constatat, totodată, că simpla abrogare a alin. (3) și (4) ale art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 prin prevederile art. 58 pct. 1 din titlul II din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013) nu poate fi considerată în sine un argument de neconstituționalitate și un element de noutate în măsură să conducă la un revirement jurisprudențial, mai ales că dispozițiile art. 172 alin. (7), (9) și (10) din noul Cod de procedură penală preiau soluția legislativă cuprinsă în prevederile art. 11 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, abrogarea acestora din urmă având ca scop eliminarea normelor redundante. Astfel, Curtea a reținut că dispozițiile art. 172 din noul Cod de procedură penală prevăd că, în anumite cazuri, organul de urmărire penală poate solicita opinia unor specialiști care funcționează în cadrul organelor judiciare sau în afara acestora. Rapoartele de constatare întocmite de acești specialiști constituie, potrivit prevederilor art. 97 alin. (2) lit. e) din noul Cod de procedură penală, un mijloc

de probă, în condițiile în care dispozițiile art. 5 alin. (2) din același cod prevăd că organele de urmărire penală au obligația de a strânge și de a administra probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau inculpatului. În plus, activitatea de judecată se desfășoară de către o instanță independentă și imparțială, în condiții de publicitate, oralitate și contradictorialitate, iar judecătorul își fundamentează soluția pe întregul probatoriu administrat în cauză, verificând, evaluând și coroborând probele care nu au valoare prestabilită.

27. În continuare, prin Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, citată anterior, paragrafele 24—26, cu privire la susținerea autorului excepției referitoare la lipsa de claritate și previzibilitate a sintagmei „specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare” din cuprinsul dispozițiilor art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală, Curtea a reținut — referitor la Direcția Națională Anticorupție — că această sintagmă vizează specialiștii cu înaltă calificare în domeniul economic, financiar, bancar, vamal, informatic, precum și în alte domenii, numiți în cadrul Direcției Naționale Anticorupție — în condițiile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, prin ordin al procurorului șef al acestei direcții, cu avizul ministerelor de resort — pentru clarificarea unor aspecte tehnice în activitatea de urmărire penală, specialiști care au calitatea de funcționar public și își desfășoară activitatea sub directa conducere, supraveghere și control nemijlocit al procurorilor din Direcția Națională Anticorupție. Totodată, potrivit dispozițiilor art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 938 din 22 noiembrie 2016), în Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism se încadrează specialiști în domeniul prelucrării și valorificării informațiilor, economic, financiar, bancar, vamal, informatic, precum și în alte domenii, pentru clarificarea unor aspecte tehnice sau de specialitate în activitatea de urmărire penală, numiți prin ordin al procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, care au calitatea de funcționar public și își desfășoară activitatea sub directa conducere, supraveghere și control nemijlocit al procurorilor din Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

30. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 lit. b) și e) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, precum și ale art. 1 și ale art. 5 alin. (1) din Legea contabilității nr. 82/1991, excepție ridicată de Dan Constantin în Dosarul nr. 1.625/98/2015 (92/2018) al Curții de Apel București — Secția I penală.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. 9 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, ale art. 10 alin. (1) din Legea contabilității nr. 82/1991, precum și ale art. 172 alin. (7) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția I penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 20 mai 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

28. În aceste condiții, prin Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, precitată, Curtea nu a reținut lipsa de claritate și previzibilitate a sintagmei „specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare” din cuprinsul dispozițiilor art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală, prin dispozițiile actelor normative precitate, legiuitorul, conform atribuțiilor sale constituționale consacrate de prevederile art. 61 alin. (1) din Constituție și în marja de apreciere prevăzută de acestea, reglementând implicarea în activitatea Direcției Naționale Anticorupție și a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism a unor persoane cu o înaltă calificare în domeniul economic, financiar, bancar, vamal, informatic, precum și în alte domenii de competență ale acestor direcții, în vederea clarificării unor aspecte tehnice sau de specialitate în activitatea de urmărire penală. Deși norma procesual penală criticată nu definește sintagma „specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare”, prin actele normative mai sus citate, legiuitorul a stabilit domeniile de competență ale specialiștilor ce urmează să își desfășoare activitatea în cadrul organelor judiciare menționate, condițiile de numire a acestora și statutul lor, astfel că nu se poate reține încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5). Pe de altă parte, constatările tehnico-științifice efectuate de către acești specialiști constituie mijloc de probă, în sensul dispozițiilor art. 172 și următoarele din Codul de procedură penală, iar acest mijloc de probă poate fi contestat de către părțile interesate, atât în cadrul procedurii de cameră preliminară, prin invocarea de excepții referitoare la legalitatea actelor de urmărire penală, cât și în faza de judecată, conform normelor procesuale referitoare la administrarea probelor.

29. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate pronunțată de Curte prin Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, precitată, precum și considerentele care au fundamentat această soluție cu privire la sintagma „specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare” din cuprinsul dispozițiilor art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză referitor la sintagma „specialiști care funcționează în cadrul organelor judiciare” din cuprinsul dispozițiilor art. 172 alin. (7) din același cod.

Magistrat-asistent,
Oana-Cristina Puică

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN

privind aprobarea Planului de management al sitului Natura 2000 ROSCI0130 Oituz—Ojdula

Având în vedere Referatul de aprobare nr. DB/197.248 din 1.10.2021 al Direcției biodiversitate,

ținând cont de Avizul Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate nr. 1.875 din 3.12.2020, Decizia etapei de încadrare nr. 9 din 10.03.2020 emisă de Agenția pentru Protecția Mediului Covasna în baza prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1.076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, cu modificările ulterioare, Avizul Ministerului Culturii nr. 6.450 din 23.09.2021, Adresa Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale nr. 142.046 din 29.04.2021, Adresa Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației nr. 88.938 din 23.07.2021 și Adresa Direcției pentru politici și strategii în silvicultură nr. 197.072 din 11.08.2021,

în temeiul prevederilor art. 21 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 57 alin. (1), (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Planul de management al sitului Natura 2000 ROSCI0130 Oituz—Ojdula, prevăzut în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul mediului, apelor și pădurilor,
Tánczos Barna

București, 20 octombrie 2021.
Nr. 1.925.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1071 bis, care se poate achiziționa de la Biroul pentru relații cu publicul din Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 56**din 13 septembrie 2021**

Dosar nr. 1.269/1/2021

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici Marian Budă	— președintele Secției I civile — președintele Secției a II-a civile
Denisa Angelica Stănișor	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Mihaela Paraschiv	— judecător la Secția I civilă
Eugenia Pușcașiu	— judecător la Secția I civilă
Simona Lala Cristescu	— judecător la Secția I civilă
Mari Ilie	— judecător la Secția I civilă
Alina Iuliana Țuca	— judecător la Secția I civilă
Virginia Florentina Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
Ileana Izabela Dolache-Bogdan	— judecător la Secția a II-a civilă
Diana Manole	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Zaharia	— judecător la Secția a II-a civilă
Ianina Blandiana Grădinaru	— judecător la Secția a II-a civilă
Horațiu Pătrașcu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Marius Ionel Ionescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Gheza Attila Farmathy	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Carmen Maria Ilie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ionel Barbă	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept competent să judece sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 1.269/1/2021 este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 37 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare.

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Ileana Peligrad, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarele chestiuni de drept:

„1. Dacă, raportat la dispozițiile art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, art. 211 din Legea nr. 62/2011 sau art. 268 din Codul muncii, personalul din justiție care, fiind în imposibilitate obiectivă de a beneficia și care nu a beneficiat de recunoașterea drepturilor salariale stabilite anterior intrării în vigoare a legii nr. 330/2009, recunoscute în favoarea altor salariați prin hotărâri judecătorești anterioare intrării în vigoare a Legii nr. 330/2009, este îndreptățit la acordarea retroactivă, începând cu data intrării în vigoare a Legii nr. 330/2009, a drepturilor salariale stabilite și recunoscute prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțată în soluționarea unui recurs în interesul legii nr. 7/2019 în favoarea altor salariați care și-au desfășurat activitatea în aceleași condiții;

2. Într-o cauză având ca obiect o cerere de chemare în judecată prin care se solicită obligarea pârâților la plata unor despăgubiri pentru săvârșirea unor fapte de discriminare salarială de către aceștia, în calitatea lor de ordonatori de credite, pentru perioada 1.01.2010—8.04.2015, și întemeiată în drept pe dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, care din textele legale ce reglementează cursul prescripției dreptului material la acțiune este incident, anume: art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, art. 211 lit. c) din Legea nr. 62/2011 sau art. 268 alin. (1) lit. c) din Codul muncii?;

3. În cazul în care aplicabile speței sunt incidente prevederile art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, termenul de prescripție curge de la momentul producerii actului de discriminare (plata efectuată discriminatoriu în temeiul unor hotărâri judecătorești pronunțate în perioada 2006 — 2009, ale căror dispozitive au fost lămurite în cursul anului 2019 ca urmare a pronunțării Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțate în soluționarea unui recurs în interesul legii nr. 7/2019), de la data publicării Deciziei nr. 7/2019 sau de la momentul în care diferențele salariale trebuiau să fie plătite lună de lună?;

4. Dacă publicarea Deciziei nr. 7/2019 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii constituie momentul obiectiv de la care începe să curgă termenul de prescripție a dreptului material la acțiune având ca obiect acordarea de despăgubiri reprezentând diferențele dintre indemnizația efectiv încasată și indemnizația rezultată ca urmare a aplicării majorărilor la valoarea de referință sectorială (V.R.S.), conform prevederilor art. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 10/2007 (5%, 2% și 11%), și a aplicării coeficientului de multiplicare 19,000 (diferențe de drepturi salariale în raport cu indemnizațiile procurorilor D.N.A. și D.I.I.C.O.T. — Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006), pentru perioada 1.01.2010—8.04.2015, cauza juridică a acțiunii fiind fapta discriminatorie săvârșită în anul 2019 de ordonatorul de credite?”.

5. Magistratul-asistent învederează că la dosarul cauzei au fost depuse raportul întocmit, comunicat conform prevederilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, și puncte de vedere din partea părților.

6. Președintele completului, constatând că nu mai sunt alte completări, chestiuni de invocat sau întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunilor de drept cu care a fost sesizată, a constatat următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă a dispus, prin Încheierea din 12 aprilie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 722/111/2020, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunile de drept menționate.

II. Normele de drept intern care formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție

8. Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Ordonanța Guvernului nr. 137/2000*

Art. 1 alin. (2): „Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...]

(i) dreptul la muncă, la libera alegere a ocupației, la condiții de muncă echitabile și satisfăcătoare, la protecția împotriva șomajului, la un salariu egal pentru muncă egală, la o remunerație echitabilă și satisfăcătoare; [...]

Art. 27. — (1) Persoana care se consideră discriminată poate formula în fața instanței de judecată o cerere pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare, potrivit dreptului comun. Cererea este scutită de taxa judiciară de timbru și nu este condiționată de sesizarea Consiliului.

(2) Termenul pentru introducerea cererii este de 3 ani și curge de la data săvârșirii faptei sau de la data la care persoana interesată putea să ia cunoștință de săvârșirea ei. [...]

9. Legea dialogului social nr. 62/2011, republicată, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Legea nr. 62/2011*

Art. 211. — „Cererile pot fi formulate de cei ale căror drepturi au fost încălcate după cum urmează: [...] c) plata despăgubirilor pentru pagubele cauzate și restituirea unor sume care au format obiectul unor plăți nedatorate pot fi cerute în termen de 3 ani de la data producerii pagubei.”

10. Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Codul muncii*

Art. 268. — (1) Cererile în vederea soluționării unui conflict de muncă pot fi formulate: [...]

c) în termen de 3 ani de la data nașterii dreptului la acțiune, în situația în care obiectul conflictului individual de muncă constă în plata unor drepturi salariale neacordate sau a unor despăgubiri către salariat, precum și în cazul răspunderii patrimoniale a salariaților față de angajator; [...]

III. Expunerea succintă a procesului

11. Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului Bihor la 10 martie 2020, reclamantii persoane fizice au solicitat obligarea părților la plata de despăgubiri egale cu diferența dintre salariul încasat și salariul pe care ar fi trebuit să îl încaseze, prin luarea în considerare a coeficienților de multiplicare stabiliți în anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006 privind salarizarea și alte drepturi ale

judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției lit. A pct. 6—13, pentru perioada între intrarea în vigoare a Legii-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice (12 noiembrie 2009), a Legii nr. 71/2015 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 124/2004 pentru modificarea Legii nr. 303/2004 privind statutul magistraților și a Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (9 aprilie 2015) și a Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice (1 iulie 2017), în care au avut calitatea de judecători la instanțe, față de care părții au avut calitatea de ordonator de credite, până la recunoașterea efectivă a dreptului, sumă care va fi actualizată cu indicele de inflație, precum și la plata dobânzii legale aferente începând cu 17 septembrie 2019 și până la data plății efective.

12. În motivarea cererii reclamanții au arătat că au îndeplinit funcția de judecător, au prestat aceeași muncă, în aceleași condiții și în aceeași instituție cu colegii lor care au beneficiat de plata retroactivă a drepturilor bănești (similare celor solicitate prin cererea de chemare în judecată ce face obiectul prezentului dosar), în cursul lunii decembrie 2019/ianuarie 2020, pentru perioada 2010—2015, în contextul în care în perioada 2006—2009 aceștia obținuseră hotărâri judecătorești prin care li s-a recunoscut dreptul de a beneficia de plata unor indemnizații majorate atât sub aspectul coeficientului de multiplicare, cât și prin raportare la valoarea de referință sectorială, iar ulterior, prin lămurirea dispozitivelor hotărârilor judecătorești, s-a stabilit că drepturile recunoscute prin acestea au fost și rămân incluse în indemnizația brută de încadrare și după data intrării în vigoare a Legii-cadru nr. 330/2009.

13. Prin întâmpinările depuse de părți s-a invocat excepția prescripției dreptului material la acțiune, angajatorii susținând că au trecut mai mult de trei ani de la data când aceste drepturi salariale trebuiau achitate fiecărui magistrat, iar pe fond au solicitat respingerea acțiunii.

14. Prin Sentința nr. 531/LM/2020 din 18 septembrie 2020, Tribunalul Bihor a respins excepția invocată și a admis acțiunea reclamanților, constatând că angajatorul a creat o stare de discriminare a reclamanților prin fapta sa de a plăti în anul 2019 retroactiv doar o parte a salariatilor, iar pentru înlăturarea acesteia, părții au fost obligați să achite și reclamanților drepturile salariale pe care le-au plătit retroactiv în decembrie 2019 — ianuarie 2020 celorlalți salariați.

15. Cu privire la excepția prescripției, în considerentele sentinței s-a reținut că, întrucât reclamanții au invocat în cauză o situație de discriminare salarială între magistrații aflați în situații comparabile, care le-a cauzat un prejudiciu, prin fapte discriminatorii ale angajatorului *sui generis*, care este, de fapt, statul român, potrivit art. 27 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, termenul de prescripție este cel de trei ani. Acest termen curge de la data săvârșirii faptei discriminatorii, constând în plata efectivă a sumelor cu acest titlu, iar nu de la data la care reclamanții au putut lua cunoștință de plata efectivă a acestor sume, respectiv luna decembrie a anului 2019 (plățile efectuate judecătorilor din cadrul Tribunalului C), cel mai târziu data de 31 martie 2020 (plățile efectuate judecătorilor din cadrul Curții de Apel C), acțiunea fiind formulată cu respectarea termenului de trei ani.

16. Pe fondul cauzei, instanța a reținut că aplicarea diferită a normelor legale a creat o situație de discriminare în defavoarea reclamanților, ce trebuie înlăturată, cu atât mai mult cu cât orice interpretare contrară ar duce la încălcarea principiului de drept „la muncă egală, salariu egal” și la încălcarea mențiunilor exprese ale Deciziei nr. 794/2016 a Curții Constituționale și ale deciziilor nr. 7/2019, nr. 23/2016 și nr. 36/2018 ale instanței supreme.

17. Starea de discriminare în care se află reclamantul este în raport cu judecătorii care au prestat aceeași muncă, în aceeași perioadă, și au încasat sume de bani, timp în care și reclamantul au îndeplinit funcția de judecător și nu au avut nicio posibilitate concretă și efectivă de a formula acțiuni. Prin urmare, nu au avut posibilitatea de a obține un titlu executoriu, având în vedere practica instanțelor la nivel național, în sensul că sumele cuprinse în titlurile executorii sunt incluse în indemnizația de încadrare, astfel cum a fost stabilită conform Legii-cadru nr. 330/2009.

18. Convingerea instanței în sensul că art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 nu are în vedere și majorările salariale recunoscute prin hotărâri judecătorești, ci doar majorările reglementate de lege și stabilite prin acte ale ordonatorului principal de credite, are în vedere și aspectele statuate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii prin Decizia nr. 7 din 11 februarie 2019, denumită în continuare *Decizia nr. 7/2019*.

19. O interpretare contrară ar lipsi o hotărâre definitivă/irevocabilă de caracterul ei executoriu, ceea ce reprezintă o încălcare a ordinii juridice a statului de drept, o obstrucționare a bunei funcționări a justiției, încălcând art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului.

20. În ceea ce privește cererea privind actualizarea cu indicii de inflație, precum și obligarea părților la plata dobânzii legale penalizatoare, s-a reținut că sunt incidente dispozițiile art. 1 raportat la art. 166 alin. (1) și art. 278 alin. (1) din Codul muncii raportate la art. 1.531 alin. (1), alin. (2) teza I și art. 1.535 alin. (1) din Codul civil, respectiv art. 1 alin. (3), art. 2 și art. 3 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, care consacră principiul reparării integrale a prejudiciului suferit de creditor ca urmare a neexecutării de către debitor a obligației de plată.

21. În situația de față, pierderea efectiv suferită de creditor, ca prim element de reparare integrală a prejudiciului, trebuie remediată prin măsura actualizării sumelor datorate cu indicii prețurilor de consum comunicat de Institutul Național de Statistică.

22. Prin actualizarea sumei debitului cu indicii prețurilor de consum se realizează o reparație parțială, prin acordarea de daune-interese compensatorii (*damnum emergens*).

23. Principiul reparării integrale a prejudiciului suferit de creditor, ca efect al executării cu întârziere a obligației de plată, impune și remedierea celui de-al doilea element constitutiv al prejudiciului, prin acordarea beneficiului de care creditorul a fost lipsit (*lucrum cessans*), respectiv daune-interese moratorii, sub forma dobânzii legale penalizatoare.

24. Pârâții — apelanți B, C, D, E și F au formulat apeluri împotriva acestei hotărâri, solicitând admiterea acestora și, în principal, respingerea acțiunii ca fiind prescrisă, iar în subsidiar, ca neîntemeiată.

25. În cadrul soluționării apelurilor s-a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și suspendarea soluționării cauzei.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

26. În conformitate cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, s-a constatat că este admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la modul de interpretare a dispozițiilor art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, art. 211 din Legea nr. 62/2011 sau art. 268 din Codul muncii, în sensul de a se stabili dacă:

„— personalul din justiție care, fiind în imposibilitate obiectivă de a beneficia și care nu a beneficiat de recunoașterea drepturilor salariale stabilite anterior intrării în vigoare a Legii nr. 330/2009, recunoscute în favoarea altor salariați prin hotărâri

judecătorești anterioare intrării în vigoare a Legii nr. 330/2009, este îndreptățit la acordarea retroactivă, începând cu data intrării în vigoare a Legii nr. 330/2009, a drepturilor salariale stabilite și recunoscute prin Decizia nr. 7/2019 în favoarea altor salariați care și-au desfășurat activitatea în aceleași condiții;

— dacă într-o cauză având ca obiect o cerere de chemare în judecată prin care se solicită obligarea părților la plata unor despăgubiri pentru săvârșirea unor fapte de discriminare salarială de către aceștia, în calitatea lor de ordonatori de credite, pentru perioada 1.01.2010—8.04.2015, și întemeiată în drept pe dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, care din textele legale ce reglementează cursul prescripției dreptului material la acțiune este incident, anume: art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, art. 211 lit. c) din Legea nr. 62/2011 sau art. 268 alin. (1) lit. c) din Codul muncii;

— dacă în cazul în care aplicabile speței sunt incidente prevederile art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, termenul de prescripție curge de la momentul producerii actului de discriminare (plata efectuată discriminatoriu în temeiul unor hotărâri judecătorești pronunțate în perioada 2006—2009, ale căror dispozitive au fost lămurite în cursul anului 2019 ca urmare a pronunțării Deciziei nr. 7/2019), de la data publicării Deciziei nr. 7/2019 sau de la momentul în care diferențele salariale trebuiau să fie plătite lună de lună;

— dacă publicarea Deciziei nr. 7/2019 constituie momentul obiectiv de la care începe să curgă termenul de prescripție a dreptului material la acțiune având ca obiect acordarea de despăgubiri reprezentând diferențele dintre indemnizația efectiv încasată și indemnizația rezultată ca urmare a aplicării majorărilor la valoarea de referință sectorială (VRS), conform prevederilor art. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 10/2007 (5%, 2% și 11%), și a aplicării coeficientului de multiplicare 19,000 (diferențe de drepturi salariale în raport cu indemnizațiile procurorilor D.N.A. și D.I.I.C.O.T. — Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006), pentru perioada 1.01.2010—8.04.2015, cauza juridică a acțiunii fiind fapta discriminatorie săvârșită în anul 2019 de ordonatorul de credite?”.

27. De lămurirea modului de interpretare a dispozițiilor art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, art. 211 din Legea nr. 62/2011 sau art. 268 din Codul muncii și a Deciziei nr. 7/2019 depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât, în speță, se solicită constatarea unei stări de discriminare date de fapta angajatorilor de a achita în 2019—2020 diferențe salariale aferente anilor 2010—2015 ca urmare a publicării Deciziei nr. 7/2019, ce poate fi înlăturată prin obligarea părților ordonatori de credite la plata de despăgubiri egale cu drepturile salariale aferente perioadei 2010—2015, diferențe achitate colegilor lor în 2019 ca urmare a publicării Deciziei nr. 7/2019.

28. Problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra problemelor de drept Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, astfel cum rezultă din consultarea portalului Înaltei Curți de Casație și Justiție.

V. Punctul de vedere al titularului sesizării

29. Instanța de sesizare a arătat că problemele de drept noi, a căror lămurire se impune, privesc excepția prescripției dreptului material la acțiune. Pentru a da o soluție acestei excepții trebuie lămurit care este termenul de prescripție aplicabil și care este momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție extintivă a dreptului material la acțiune.

30. Cu privire la termenul de prescripție aplicabil speței s-a arătat că se solicită înlăturarea discriminării la care au fost supuși reclamantul, prin obligarea părților, în calitate de ordonatori de credite, la acordarea de despăgubiri pentru săvârșirea unor fapte discriminatorii, în vederea restabilirii tratamentului egal între persoanele aflate în aceeași situație.

31. Remediul legal pentru anularea situației create prin discriminare — înlăturarea tratamentului discriminatoriu prin compensarea efectelor acestuia asupra victimei — este prevăzut la art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, și anume „acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare, ca urmare a cererii formulate de persoana care se consideră discriminată în fața instanței de judecată, potrivit dreptului comun”.

32. Temeiul legal al acțiunii fiind Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, va avea aplicabilitate termenul de prescripție instituit de art. 27 alin. (2) din acest act normativ, care dispune: „termenul pentru introducerea cererii este de 3 ani și curge de la data săvârșirii faptei sau de la data la care persoana interesată putea să ia cunoștință de săvârșirea ei”.

33. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea unui recurs în interesul legii, prin Decizia nr. 10/2016 privind interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, a precizat că acestea „detaliază condițiile în care se asigură realizarea dreptului de acces la instanță pentru reclamarea unui caz de discriminare”, inclusiv că „termenul pentru introducerea cererii este de 3 ani și curge de la data săvârșirii faptei sau de la data la care persoana interesată putea lua cunoștință de săvârșirea ei”. Totodată, a reținut că în cazul în care discriminarea a survenit în contextul unor raporturi juridice guvernate de legi speciale, protecția drepturilor subiective se realizează în fața unor jurisdicții speciale.

34. Fiind vorba de un conflict/litigiu de muncă, devine aplicabil și art. 268 alin. (1) lit. c) din Codul muncii (act normativ care constituie dreptul comun în materia raporturilor de muncă), conform căruia „cererile în vederea soluționării unui conflict de muncă pot fi formulate în termen de 3 ani de la data nașterii dreptului la acțiune, în situația în care obiectul conflictului individual de muncă constă în plata unor drepturi salariale neacordate sau a unor despăgubiri către salariat”.

35. Doctrina a afirmat categoric că în speță nu sunt aplicabile dispozițiile art. 211 lit. c) din Legea dialogului social nr. 62/2011 (considerată uneori lege specială în raport cu legea-cadru în materie — Codul muncii), iar această opinie este însușită de instanța de judecată.

36. Potrivit textului amintit, termenul de 3 ani de la data producerii pagubei privește „plata despăgubirilor pentru pagubele cauzate și restituirea unor sume de bani care au format obiectul unei plăți nedatorate”.

37. Or, în cauză nu este vorba de niciuna dintre ipotezele avute în vedere de textul anterior menționat, care privește exclusiv răspunderea patrimonială a părților raporturilor de muncă.

38. Restituirea unor sume care au format obiectul unei plăți nedatorate este obligația instituită de lege în sarcina angajaților (salariați, funcționari publici etc.), în temeiul art. 256 alin. (1) din Codul muncii sau art. 499 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ.

39. În concluzie, termenul de prescripție de 3 ani este cel statornicit de art. 27 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, precum și de art. 268 alin. (1) lit. c) din Codul muncii.

40. Cu privire la momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție extinctivă a dreptului material la acțiune, fiind aplicabile speței dispozițiile art. 27 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, precum și ale art. 268 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, se observă că cele două texte fac aplicarea regulii generale cuprinse în art. 2.523 din Codul civil: „Prescripția începe să curgă de la data când titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau, după împrejurări, trebuia să cunoască nașterea lui.”

41. În doctrină se precizează că regula generală privind începutul prescripției extinctive are un caracter mixt, prezentând caracteristica stabilirii — alternativ — a două momente de la care prescripția începe să curgă, și anume:

— un moment subiectiv, principal, constând în data cunoașterii nașterii dreptului la acțiune; și

— un moment obiectiv, subsidiar, constând în data când, după împrejurări, trebuia cunoscută nașterea acestui drept.

42. Prin urmare, simpla încălcare a dreptului subiectiv, deși implică nașterea dreptului la acțiune, nu atrage și începutul prescripției extinctive, dacă titularul dreptului la acțiune nu a cunoscut, în mod efectiv, actele sau faptele de la care legea leagă nașterea dreptului la acțiune și nici, după împrejurări, nu trebuia să le cunoască.

43. Curtea Constituțională a decis că „prin prescripție se stinge doar dreptul la acțiune în sens material, deci posibilitatea titularului dreptului de creanță de a obține, pe cale silită, îndeplinirea obligației subiectului pasiv. Așadar, prescripția nu stinge dreptul subiectiv în substanța lui, drept care continuă să subziste, și nici obligația corelativă, care va putea fi executată de bunăvoie” (Decizia nr. 54/2016. În același sens sunt și Decizia nr. 317/2016, Decizia nr. 372/2016.).

44. Aceeași idee rezultă și din prevederile art. 2.500 și 2.506 din Codul civil, conform cărora prescripția extinctivă nu stinge dreptul subiectiv la acțiune.

45. Analizând constituționalitatea art. 268 din Codul muncii, Curtea Constituțională a mai decis că „în această materie sunt aplicabile dispozițiile Codului civil referitoare la suspendarea sau întreruperea curgerii termenului de prescripție” (Decizia nr. 210/2015, Decizia nr. 435/2015, Decizia nr. 798/2015).

46. În speță, nașterea dreptului la acțiune [în terminologia art. 268 alin. (1) lit. c) din Codul muncii] a intervenit la data la care persoana interesată a luat cunoștință de discriminare [art. 27 alin. (2) teza a II-a din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000].

47. Acest fapt s-a produs în anul 2019, pentru că anterior nu a existat nicio discriminare salarială între reclamanți și colegii lor.

48. În anul 2019, prin Decizia nr. 7/2019 s-a statuat că, „în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (2) din Legea-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările ulterioare, majorările prevăzute în art. 1 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 10/2007 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2007 personalului bugetar salarizat potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2000 privind sistemul de stabilire a salariilor de bază pentru personalul contractual din sectorul bugetar și personalului salarizat potrivit anexelor nr. II și III la Legea nr. 154/1998 privind sistemul de stabilire a salariilor de bază în sectorul bugetar și a indemnizațiilor pentru persoane care ocupă funcții de demnitate publică, aprobată cu modificări prin Legea nr. 231/2007, au fost și rămân incluse în indemnizația brută de încadrare și după data intrării în vigoare a Legii-cadru nr. 330/2009”.

49. În considerentele acestei decizii s-a reținut că: „Aprecia că nivelul maxim al salarizării nu poate include drepturile obținute prin hotărâri judecătorești definitive decât până la intrarea în vigoare a Legii-cadru nr. 330/2008 este greșit și golește de conținut reglementările în materie de salarizare și indemnizare. Chiar dacă hotărârile judecătorești pronunțate pentru obținerea unor drepturi salariale au efecte doar între părțile care au luat parte la judecată, totuși se observă că hotărârile judecătorești prin care s-a recunoscut majorarea indemnizației de încadrare, cum sunt cele prin care s-au stabilit majorările de 2%, 5% și, respectiv, 11% acordate magistraților și personalului asimilat, în temeiul Ordonanței Guvernului nr. 10/2007, nu vizează situații de fapt particulare, ci aplicarea unor prevederi legale cuprinse în acte normative, care au

aplicabilitate generală. Prin urmare, aceste majorări salariale trebuie avute în vedere la stabilirea nivelului maxim de salarizare corespunzător fiecărei funcții, grad/treaptă, gradație, vechime în muncă și în specialitate, aceasta fiind logica egalizării drepturilor salariale avute în vedere de legiuitor la edictarea textului legal a cărui interpretare se solicită”.

50. În concluzie, prin Decizia nr. 7/2019 s-au recunoscut aceste drepturi tuturor magistraților, și nu doar celor care au avut anterior anului 2009 hotărâri judecătorești, deoarece prin această hotărâre s-a arătat expres că majorarea indemnizației de încadrare nu vizează situații de fapt particulare, ci aplicarea unor prevederi legale cuprinse în acte normative, care au aplicabilitate generală. Drepturile salariale restante ale tuturor magistraților, atât ale reclamanților, cât și ale colegilor lor (în raport cu care ei au fost discriminați) au luat naștere la data publicării Deciziei nr. 7/2019, care a arătat expres că aceste majorări salariale trebuie avute în vedere la stabilirea nivelului maxim de salarizare pentru fiecare funcție, grad/treaptă, gradație, vechime în muncă și în specialitate, aceasta fiind logica egalizării drepturilor salariale avute în vedere de legiuitor la edictarea textului legal a cărui interpretare se solicită.

51. În opinia Curții de Apel Oradea, momentul de la care curge termenul general de prescripție de 3 ani este momentul publicării Deciziei nr. 7/2019, 6 mai 2019, momentul de la care reclamanții au cunoscut îndreptățirea la drepturile salariale, recunoscute discriminatoriu de către ordonatorii de credite doar pentru o parte dintre salariați.

52. Opinia instanței de judecată asupra problemelor de drept este în sensul că:

— reclamanților li s-a cauzat o discriminare de către pârâți în anul 2019, fiind îndreptățiti la acordarea retroactivă, începând cu data intrării în vigoare a Legii-cadru nr. 330/2009, a drepturilor salariale stabilite și recunoscute prin Decizia nr. 7/2019 în favoarea altor salariați care și-au desfășurat activitatea în aceleași condiții;

— sunt aplicabile speței dispozițiile art. 27 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 și ale art. 268 lit. c) din Codul muncii;

— termenul de prescripție curge de la 6 mai 2019, data publicării Deciziei nr. 7/2019, fiind momentul de la care reclamanții au cunoscut îndreptățirea la drepturile salariale, recunoscute discriminatoriu de către ordonatorii de credite doar pentru o parte dintre salariați;

— publicarea Deciziei nr. 7/2019 constituie momentul obiectiv de la care începe să curgă termenul de prescripție a dreptului material la acțiune având ca obiect acordarea de despăgubiri reprezentând diferențele salariale pentru perioada 1 ianuarie 2010 — 8 aprilie 2015.

VI. Punctul de vedere al părților

53. O reclamantă a arătat că este de acord cu sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, depunând, în completarea concluziilor scrise, opinia juridică a conf. univ. dr. Felicia Roșioru, potrivit căreia, în ceea ce privește termenul de prescripție aplicabil în speță, acesta este cel prevăzut de legislația specifică, art. 27 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, respectiv termenul de 3 ani de la data săvârșirii faptei sau de la data la care persoana interesată putea lua cunoștință de săvârșirea ei (moment prin ipoteză ulterior săvârșirii faptei).

54. Pârâtul C a arătat că se opune acestei sesizări, întrucât chestiunea de drept nu este nouă, iar soluționarea cauzei se poate face pe baza temeiurilor de drept invocate, fără a fi necesară această sesizare. A mai arătat că, potrivit Deciziei Curții Constituționale nr. 166/2019, nu au aplicabilitate generală, anterior datei de 9 aprilie 2015, hotărârile judecătorești prin care s-a recunoscut unor magistrați dreptul de a avea inclus în indemnizație cei 18% stabiliți prin Ordonanța Guvernului nr. 10/2007. Față de această jurisprudență a Curții

Constituționale instanțele de judecată nu au posibilitatea să anuleze prevederile legale pe care le consideră discriminatorii și să le înlocuiască cu alte norme de aplicare generală, neavute în vedere de legiuitor sau instituite prin acte normative inaplicabile în cazurile deduse judecătii.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

55. Din punctele de vedere și jurisprudența înaintate de curțile de apel s-au conturat următoarele interpretări ale problemelor de drept ce formează obiectul sesizării:

56. *Cu privire la prima întrebare*, într-o primă orientare s-a considerat că Decizia nr. 7/2019 analizează exclusiv situația persoanelor care au obținut recunoașterea unor drepturi salariale în baza unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, iar nu și pe cea a persoanelor care fie nu au promovât astfel de acțiuni, fie cărora acțiunile promovate le-au fost respinse în mod definitiv, iar într-o a doua orientare s-a constatat existența unei fapte discriminatorii, personalul din justiție care se află în imposibilitate obiectivă de a beneficia și care nu a beneficiat de recunoașterea unor drepturi salariale stabilite anterior intrării în vigoare a Legii-cadru nr. 330/2009 fiind îndreptățit la acordarea acestor drepturi.

S-a observat, totodată, că inechitățile salariale rezultate din existența unei practici neunitare sub acest aspect au fost înlăturate la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 71/2015, care a avut ca efect alinierea, de la data intrării sale în vigoare, a salariilor existente în cadrul aceleiași familii ocupaționale la nivelul maxim în plată la data intrării în vigoare a legii.

57. *Referitor la cea de a doua întrebare*, opinia majoritară este că temeiul legal al acțiunii fiind Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, aplicabilitate va avea termenul de prescripție instituit de art. 27 alin. (2) din acest act normativ, care dispune: „termenul pentru introducerea cererii este de 3 ani și curge de la data săvârșirii faptei sau de la data la care persoana interesată putea să ia cunoștință de săvârșirea faptei”, identificându-se și opinia potrivit căreia sunt incidente dispozițiile art. 171 și art. 268 alin. (1) lit. c) din Codul muncii și ale art. 211 lit. c) din Legea nr. 62/2011.

58. *În ce privește cea de-a treia întrebare*, s-a arătat că termenul de prescripție începe să curgă de la data producerii actului de discriminare constând în plata unor drepturi salariale stabilite în mod discriminatoriu, prin interpretarea diferită a unor hotărâri judecătorești similare.

59. *Cu privire la cea de-a patra întrebare*, într-o opinie s-a învederat că drepturile salariale restante ale tuturor magistraților, atât ale reclamanților, cât și ale colegilor lor (în raport cu care ei au fost discriminați), au luat naștere la data publicării Deciziei nr. 7/2019, care a arătat expres că aceste majorări salariale trebuie avute în vedere la stabilirea nivelului maxim de salarizare pentru fiecare funcție, grad/treaptă, gradație, vechime în muncă și în specialitate, aceasta fiind logica egalizării drepturilor salariale avute în vedere de legiuitor la edictarea textului legal a cărui interpretare se solicită.

Într-o altă opinie s-a apreciat că Decizia nr. 7/2019 nu este o hotărâre constitutivă de drepturi, așa cum rezultă din dispozițiile art. 517 alin. (2) din Codul de procedură civilă; cu alte cuvinte, Decizia nr. 7/2019 nu recunoaște în patrimoniul magistraților cărora anterior le fuseseră respinse cererile de chemare în judecată privind acordarea unor anumite drepturi salariale dreptul de a beneficia de drepturile salariale în discuție, ci doar statuează că acestea, odată recunoscute prin hotărâri judecătorești irevocabile anterior intrării în vigoare a Legii-cadru nr. 330/2009, vor continua să facă parte din salariu și ulterior intrării în vigoare a acestui act normativ.

Așadar, câtă vreme o eventuală discriminare nu poate exista între magistrații care au obținut astfel de hotărâri judecătorești și cei cărora acțiunile le-au fost respinse, ci doar între magistrații care au obținut hotărâri judecătorești definitive și irevocabile

privind recunoașterea anumitor drepturi salariale, însă ale căror drepturi au fost stabilite în mod diferit de către ordonatorii de credit, ca urmare a punerii în executare a hotărârilor judecătorești menționate, s-a apreciat că momentul la care se naște dreptul material la acțiune este momentul la care, prin interpretarea diferită a hotărârilor judecătorești menționate, ordonatorii de credite au procedat la calcularea diferită a drepturilor salariale ale magistraților ce beneficiau de astfel de hotărâri judecătorești, data la care a fost publicată Decizia nr. 7/2019 neavând nicio relevanță sub acest aspect.

60. Ministerul Public, prin Adresa nr. 833/C/2297/III-5/2021 din 26 mai 2021, a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii cu privire la problemele de drept ce fac obiectul prezentei sesizări.

VIII. **Jurisprudența Curții Constituționale și Înaltei Curți de Casație și Justiție**

61. La nivelul Curții Constituționale nu au fost pronunțate decizii relevante cu privire la problema prescripției ce face obiectul prezentei sesizări.

62. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, prin Decizia nr. 7 din 11 februarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 343 din 6 mai 2019, a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Oradea și a stabilit că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (2) din Legea-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările ulterioare, majorările prevăzute în art. 1 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 10/2007 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2007 personalului bugetar salarizat potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2000 privind sistemul de stabilire a salariilor de bază pentru personalul contractual din sectorul bugetar și personalului salarizat potrivit anexelor nr. II și III la Legea nr. 154/1998 privind sistemul de stabilire a salariilor de bază în sectorul bugetar și a indemnizațiilor pentru persoane care ocupă funcții de demnitate publică, aprobată cu modificări prin Legea nr. 231/2007, au fost și rămân incluse în indemnizația brută de încadrare și după data intrării în vigoare a Legii-cadru nr. 330/2009.

IX. **Raportul asupra chestiunii de drept**

63. Prin raportul întocmit conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă s-a apreciat că sesizarea nu îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de lege.

X. **Înalta Curte de Casație și Justiție**

64. Pentru a evalua dacă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept este aptă să asigure îndeplinirea funcției pentru care a fost concepută, aceea de a pronunța o decizie interpretativă de principiu în scopul de a preîntâmpina apariția unei practici neunitare la nivel național, se impune în primul rând evaluarea tuturor elementelor sesizării, adică verificarea atât a circumstanțelor care o generează, cât și a condițiilor care permit declanșarea mecanismului de interpretare.

65. Aceasta presupune verificarea îndeplinirii simultane a tuturor condițiilor prevăzute pentru declanșarea procedurii hotărârii prealabile, condiții extrase din dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă și care pot fi enunțate astfel:

— existența unei cauze în curs de judecată, aflată în ultimă instanță;

— cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;

— soluționarea pe fond a cauzei să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării;

— chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;

— Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra respectivei chestiuni de drept, iar aceasta nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

66. Totodată, deși art. 519 din Codul de procedură civilă instituie aptitudinea titularului sesizării de a hotărî dacă o chestiune de drept are relevanța necesară pentru a face obiectul sesizării, totuși revine Înaltei Curți de Casație și Justiție sarcina analizării pertinentei întrebării și necesității pronunțării unei hotărâri prealabile.

67. Notând că primele două aspecte de admisibilitate, legate de titularul sesizării și stadiul soluționării pricinii în care sesizarea a fost promovată, sunt îndeplinite, este de subliniat preponderent condiția necesității ca prin sesizare să fie dedusă spre interpretare o chestiune de drept nouă, reținând anumite neregularități de natură a contura neîndeplinirea acesteia.

68. Referitor la condiția ca problema supusă interpretării să se identifice într-o chestiune de drept, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a arătat în jurisprudența sa că art. 519 din Codul de procedură civilă nu definește noțiunea de „chestiune de drept”. În doctrină s-a arătat însă că, pentru a fi vorba de o problemă de drept reală, trebuie ca norma de drept disputată să fie îndoielnică, imperfectă, lacunară sau neclară. Chestiunea de drept supusă dezbaterii trebuie să fie una veritabilă, legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare (Decizia nr. 16 din 23 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 779 din 5 octombrie 2016).

69. Obiectul procedurii îl reprezintă, așadar, fără excepție, o normă de drept, un text de lege care, drept urmare a interpretării printr-o argumentație juridică consistentă și divergentă, poate primi o aplicare diferită în situații cvasiidentice și poate determina, în final, o jurisprudență neunitară.

70. Instanța de trimitere arată referitor la obiectul cauzei cu care este investită că „în speță se solicită constatarea unei stări de discriminare date de fapta angajatorilor de a achita în 2019—2020 diferențe salariale aferente anilor 2010—2015 ca urmare a publicării Deciziei nr. 7/2019, ce poate fi înlăturată prin obligarea părților ordonatori de credite la plata de despăgubiri egale cu drepturile salariale aferente perioadei 2010—2015, diferențe achitate colegilor lor în 2019 ca urmare a publicării Deciziei nr. 7/2019”.

71. Prin prima întrebare prealabilă se solicită să se stabilească dacă, raportat la dispozițiile art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, art. 211 din Legea nr. 62/2011 sau art. 268 din Codul muncii, personalul din justiție care, din motive obiective, nu a beneficiat de recunoașterea drepturilor salariale prin hotărâri judecătorești anterior intrării în vigoare a Legii-cadru nr. 330/2009 este îndreptățit la acordarea retroactivă, începând cu data intrării în vigoare a Legii-cadru nr. 330/2009, a drepturilor salariale stabilite și recunoscute prin Decizia nr. 7/2019 în favoarea altor salariați care și-au desfășurat activitatea în aceleași condiții.

72. Prin a doua întrebare se solicită să se stabilească ce dispoziții legale referitoare la prescripție sunt incidente într-o cauză având ca obiect cererea de obligare a părților la plata unor despăgubiri pentru săvârșirea unor fapte de discriminare salarială în perioada 1 ianuarie 2010—8 aprilie 2015, întemeiată pe dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, dintre cele prevăzute de art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, art. 211 lit. c) din Legea nr. 62/2011 și, respectiv, art. 268 alin. (1) lit. c) din Codul muncii.

73. Prin a treia întrebare se solicită ca, în cazul în care aplicabile speței sunt prevederile art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, să se stabilească momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție, respectiv dacă acesta este momentul producerii actului de discriminare (plata

efectuată în temeiul hotărârilor judecătorești pronunțate în perioada 2006—2009, ale căror dispozitive au fost lămurite în cursul anului 2019 ca urmare a pronunțării Deciziei nr. 7/2019), data publicării hotărârii sau momentul în care diferențele salariale trebuiau să fie plătite lună de lună.

74. Potrivit ultimei întrebări formulate de instanța de trimitere, se solicită să se stabilească dacă publicarea Deciziei nr. 7/2019 constituie momentul obiectiv de la care începe să curgă termenul de prescripție a dreptului material la acțiune având ca obiect acordarea de despăgubiri, pentru perioada 1 ianuarie 2010—8 aprilie 2015, cauza juridică a acțiunii fiind fapta discriminatorie săvârșită în anul 2019 de ordonatorul de credite.

75. Se observă că prin modalitatea de formulare a întrebărilor instanța de trimitere nu pune în discuție interpretarea unor norme de drept, ci tocmai identificarea normei de drept aplicabile în raport cu situația de fapt concretă, respectiv identificarea termenului de prescripție aplicabil în speță și a momentului de la care acesta începe să curgă, și nu se solicită o interpretare propriu-zisă a conținutului dispozițiilor legale indicate.

76. Astfel, sesizarea vizează în concret tranșarea aspectelor litigioase aflate pe rolul instanței de trimitere, în condițiile în care aceasta nu a indicat probleme de drept reale, care să privească interpretarea diferită sau contradictorie a unui text de lege, a unei reguli cutumiare neclare, incomplete sau, după caz, incerte ori incidența unor principii generale ale dreptului, al căror conținut sau a căror sferă de acțiune sunt discutabile.

77. De asemenea, se poate constata că, prin apelurile formulate în cauză, se critică modalitatea în care instanța de judecată a procedat la interpretarea și aplicarea concretă a prevederilor legale în cauza dedusă judecătii. Or, așa cum s-a stabilit deja în mod constant în practica instanței supreme — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, asemenea operațiuni de interpretare și aplicare a textului de lege la diferite circumstanțe ce caracterizează fiecare litigiu nu pot fi atribuite completului constituit pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, interpretarea și aplicarea legii în scopul soluționării cauzei respective fiind atributul ce intră și trebuie să rămână în sfera de competență a instanței de judecată.

78. Problema eficienței sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, raportată la rezolvarea litigiului în care a intervenit, reclamă ca identificarea chestiunii de drept de către titularul sesizării să vizeze o chestiune juridică reală, și nu realizarea unor operațiuni de interpretare și aplicare a unui text de lege în raport cu circumstanțele particulare ce caracterizează fiecare litigiu.

79. În procedura pronunțării unei hotărâri prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție nu se substituie atributului

fundamental al instanțelor, de interpretare și aplicare a legii, ci se limitează la a-i facilita judecătorului eliminarea ambiguităților ori dificultăților de stabilire a rațiunii textelor legale a căror lămurire se solicită.

80. O asemenea clarificare, în sensul celei solicitate de instanța de trimitere, nu poate fi cerută instanței supreme prin intermediul mecanismului de unificare a practicii, deoarece identificarea actului normativ incident în litigiu este necesar legată de limitele investiției și este rolul exclusiv al judecătorului care soluționează litigiul, potrivit art. 22 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care este obligat să stabilească legea aplicabilă unui raport juridic litigios, iar această problemă nu este o veritabilă chestiune de drept și nu se poate susține că prin întrebările formulate se poate ajunge la înlăturarea neclarității sau ambiguității textelor legale a căror lămurire se solicită, deoarece un eventual răspuns nu are, oricum, valențe interpretative.

81. În consecință, întrebarea adresată Înaltei Curți de Casație și Justiție nu se circumscrie unei interpretări *in abstracto* a unor dispoziții legale și nici nu vizează o chestiune de drept punctuală, concretă, adecvată speței, în realitate, față de modalitatea formulării întrebărilor de către instanța de trimitere, rezultând că ceea ce se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție reprezintă o rezolvare a cauzei raportat la elementele de fapt din dosar, deși, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, sesizarea trebuie să vizeze exclusiv probleme de interpretare a legii, operațiunea de identificare, interpretare și aplicare a unor texte de lege la anumite circumstanțe, ce caracterizează fiecare litigiu, neputând fi transferată completului constituit pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, ci revine instanței de judecată investite cu soluționarea cauzei.

82. Reamintind că obiectul procedurii prevăzute de aceste dispoziții legale constă în interpretarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a unor norme de drept determinate, lacunare sau neclare, se apreciază că instanța supremă nu poate fi investită, în cadrul acestei proceduri, cu însăși determinarea normei juridice aplicabile unui raport juridic, atributul exclusiv al instanței de judecată investite cu soluționarea pe fond a pricinii.

83. Aspectele sesizate conduc spre concluzia că cele patru întrebări adresate Înaltei Curți de Casație și Justiție nu vizează interpretarea unor dispoziții legale, ci doar realizarea unui raționament judiciar care este atributul instanței investite cu judecarea litigiului și care reprezintă cea mai importantă componentă a activității de judecată, a cărei delegare nu este permisă.

84. Pentru aceste considerente, constatând că nu sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate impuse de art. 519 din Codul de procedură civilă, în temeiul art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă, în Dosarul nr. 722/111/2020, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

1. Dacă, raportat la dispozițiile art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, art. 211 din Legea nr. 62/2011 sau art. 268 din Codul muncii, personalul din justiție care, fiind în imposibilitate obiectivă de a beneficia și care nu a beneficiat de recunoașterea drepturilor salariale stabilite anterior intrării în vigoare a Legii nr. 330/2009, recunoscute în favoarea altor salariați prin hotărâri judecătorești anterioare intrării în vigoare a Legii nr. 330/2009, este îndreptățit la acordarea retroactivă, începând cu data intrării în vigoare a Legii nr. 330/2009, a drepturilor salariale stabilite și recunoscute prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțată în soluționarea unui recurs în interesul Legii nr. 7/2019 în favoarea altor salariați care și-au desfășurat activitatea în aceleași condiții;

2. Într-o cauză având ca obiect o cerere de chemare în judecată prin care se solicită obligarea pârâților la plata unor despăgubiri pentru săvârșirea unor fapte de discriminare salarială de către aceștia, în calitatea lor de ordonatori de credite, pentru perioada 1.01.2010—8.04.2015, și întemeiată în drept pe dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, care din textele legale ce reglementează cursul prescripției dreptului material la acțiune este incident, anume: art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, art. 211 lit. c) din Legea nr. 62/2011 sau art. 268 alin. (1) lit. c) din Codul muncii?;

3. În cazul în care aplicabile speței sunt incidente prevederile art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, termenul de prescripție curge de la momentul producerii actului de discriminare (plata efectuată discriminatoriu în temeiul unor hotărâri judecătorești pronunțate în perioada 2006—2009, ale căror dispozitive au fost lămurite în cursul anului 2019 ca urmare a pronunțării Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțate în soluționarea unui recurs în interesul Legii nr. 7/2019), de la data publicării Deciziei nr. 7/2019 sau de la momentul în care diferențele salariale trebuiau să fie plătite lună de lună?;

4. Dacă publicarea Deciziei nr. 7/2019 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii constituie momentul obiectiv de la care începe să curgă termenul de prescripție a dreptului material la acțiune având ca obiect acordarea de despăgubiri reprezentând diferențele dintre indemnizația efectiv încasată și indemnizația rezultată ca urmare a aplicării majorărilor la valoarea de referință sectorială (VRS), conform prevederilor art. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 10/2007 (5%, 2% și 11%), și a aplicării coeficientului de multiplicare 19,000 (diferențe de drepturi salariale în raport cu indemnizațiile procurorilor D.N.A. și D.I.I.C.O.T. — Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006), pentru perioada 1.01.2010—8.04.2015, cauza juridică a acțiunii fiind fapta discriminatorie săvârșită în anul 2019 de ordonatorul de credite?

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 13 septembrie 2021.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Ileana Peligrad

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72,
e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

